

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Januarius 12 - dik napján, 1816 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Új esztendő 1 - ső napján legelőbbszö-
ri fényes katonaparádét tartottak a' Királyi
új testörző seregek a' Thüilleria' udvarán.
A' Király is lejött oda és *Angouleme* Her-
tzege nével felfedelű hintóba ülven a' soro-
kat végig járta 's végezetre a' seregeket ma-
ga előtt elmarschiroztatta

Az ó esztendőnek utolsó napján két
nagy Követségek mentek a' Pairek' és Kö-
vetek' kamaráitól a' Királyhoz új esztendei
köszöntésre. A' Pairek' kamarájának nevé-
ben az ország Kanczellariusus volt a' szó-
szolló, a' ki ekképpen köszöntötte ő Felsé-
gét: — „Sire! A' Frantzia Pairek első
szülöttfiai annak a' nagy familiának, mely-
nek Felséged az atya; midőn a' Felséged
gyermekai a' thrónus mellé gyűlnek, hogy
melly tiszteletjeket 's nyájas ohajtásaikat
béműtassák, mi ditsősségünknek tartjuk azt,
hogy ennek a' kegyes kötelességnek meg-
tételében az elsők vagyunk. Örvendünk,
hogy ezt az esztendőt, a' melly száz nap-
pal igen hosszú, úgy végezhetjük - el,
mint elkezdtük: de az a' kedves remény-
ség táplál bennünket, hogy a' jövő eszten-
dő szerentsésebb lesz. Frantzia ország-
nak, melly az ő Királya' böltessége és
virtusai által megmentetett, tsak egymás'
megértésire van szüksége, hogy tulajdon
javaival élhessen. A' Pairek' kamarája a'

határnélkül való háládatosságnak 's a' mér-
téknélkül való szeretetnek és bizodalomnak
példáját fogja mindenkor mutatni, 's illy
módon meg fogja a' homály nélkül való
boldogságot érdemlenni.“

A' Király így felelt: — „Annál na-
gyobb örömmel és gyönyörűséggel fogadom
a' Pairek' kamarájának hajlandósága felől
való bizonyossátétetődést, hogy ő ennek
naponként újabb bizonyosságait mutatja.“

A' Követek' kamarája' Előülőjének kö-
szöntése tsak ezen néhány szavakból állott:
— „Sire! a' Felséged' alattvalói a' Köve-
tek' kamarájának tagjai, szerentsésebb új
esztendőt kívánnak és készítenek Felséged-
nek.“ — A' Király ezeknek, a' jelen való
időbeli környűllállásokra nézve fontos je-
lentésekkel telyes választ adott, ekképpen
szollván: —“

„Mindenkör örvendezve fogadom a'
Követek' kamarájának hajlandósága felől
való bizonyossátétetődést. Azt mondjátok,
hogy nekem szerentsésebb esztendőt akar-
tok készíteni; a' most kezdődő esztendő
igen nevezetes tárgy felett való vetélkedé-
sen fog a' ti kamarátokban elkezdődni (ér-
ti a' közönséges botsánatot illető végzést,
melly éppen most adatott a' kamarák' elei-
be megfontoltatás 's megerőssítettés végett).
Tudtotokra adattam Ministereim által cél-
zásaimat; egész bizodalommal számot tar-
tok a' Követeknek jó indulatjokhoz és buz-

góságokhoz, arra nézve, hogy legbetsesebb ohajtásomat, *Frantzia ország' tsendességének bátorságossá való tétettetését*, elő fogják segélleni.“

Az új esztendőnek köszöntésére az úgy nevezett *Halpiatz' Dámai* (a' haláruló kufárnék) is megjelentek a' Thüilléria kastélyában, 's bécotsáttatást kívántak: de nem nyerték meg kéréseket, melyre nézve csak írásban adatták-bé új esztendei jó kívánságaikat.

A' *Journal des debates* Jan. 1-ső napján ekképpen szól: — „Fouché ur, az Otrantói Hertzeg, a' *Dresdai* udvarnál lévő Frantzia Követ, meghivattatott, hogy tegye-le a' követséget. Erőssítik, hogy megtiltatott néki a' Fr. országba való visszajövetel.“

December 28-dikán arról lévén szó a' Követek' kamarájában, hogy mi módon kellessék Januariusnak 21-dikét, ezt a' Frantzia nemzetre nézve illy keserves emlékezetű napot meginnepelni, heves kifejezésekre botsátkozott *Kergolay* nevű tag a' Király' (16-dik Lajos) gyilkosai, nevezetesen egygyik (Fouché) ellen, efféléket mondván rólla, hogy a' Király ezen ember eránt olyan nagy áldozatot tett légyen, a' milyent egy testvér és egy Király valaki eránt csak tehet, de a' ki még is magát a' nép és Király között való közbenjáróvá tévén, ő Felségét a' maga népének szeretete eránt megsalni iparkodott, 's azonban azt is véghez vitte, hogy mint képviselő, a' Követek' kamarájának tagjává választassék, 's több effélek.

A' minden napi történeteknek leirói, az ujságírók, már találtak a' Historiákban a' *Lavalette'* feleségének tselekedetéhez vagy ket hasonlót. — A' nagy tudományú 's a' Státusnak egy nagy embere Hugo Grotius, az 1613-dik esztendőben Hollandiában Rotterdam városában Syndicus lévén, *Barneveldnek* mint barátjának 's az ő hite' sorsosainak a' *Remonstransoknak* nagyon pártjokat fogta, melynek a'

lett a' következése, hogy *Barneveld* ellen a' hatalmassabb hittól való elszakadásért processus indittatott, abba *Hugo Grotius* is belé keveredett, *Barneveldnek* a' feje az 1719-dik esztendőben elüttetett, *Grotius* pedig holtig való fogságra íteltetett 's a' *Löwensteini* várba zárattatott. Ebből úgy szabadította-ki őtet a' felesége, hogy egy könyvel tele ládát küldött-bé néki, ki is abból a' könyveket kivévén, helyekbe maga rejtezett belé, melly az ő kívánsága szerint onnét nem soká kivitettétvén, abban ő maga is kivitettetett a' fogházbol. — Egy más hasonló példát adott volt az Angliai revolúció után Londonban *Nithisdale* nevű fő aszszonyság, a' ki éppen úgy szabadította-ki a' férjit a' Toweri fogházbol, mint most *Lavalette'* a' magát Párisban.

A' Belső Minister egy irást botsátott a' Frantzia Érsekekhez és Püspökökhöz az eránt, hogy Januarius 21-ik napján, melly a' 16-dik Lajos' megölettetésének emlékezetnapja, a' templomokban semmi egyéb halotti prédikátziót nem kell mondani, hanem csak az ő testamentomát kell a' predikállószekekből felolvasni; és mint hogy a' Januarius' 21-dik napja vasárnap napon esik, tehát által kell ezt a' halotti szomorú innepet a' következő hétfűre tenni.

Décember' 28-dikán a' 16-dik Lajos emlékezetére felállítatandó oszloprol beszéllettek a' Követek' kamarájában némely tagok. *Trinquelaque* azt jóvállotta, hogy csak ezen rövid irást kell az oszlop' oldalára tétetni: — *Tizenhatodik Lajosnak a' Szabad Frantzia Ország.* — Egy más tag jobbnak találta, ezen szó helyett, *szabad*, ezt tenni, megszabadított. — Egy harmadik tag, kinek neve *Hyde de Wcuville* úgy ítelt, hogy az oszlopnak tulsó oldalára jó leszen egy magyarázatot téttetni, melynek az eredeti írásban minden Képviselő írja alája a' nevit; és a' melynek e' legyen a' foglalata: —“

„Mi, a' Frantzia nemzet Követei, az isten előtt kinyilatkoztatjuk és esküvéssel erősítjük, hogy ez az ily sokáig szerentsetlen és megkötözött volt nemzet, az 1793 dik esztendőben Januarius első napján, ennek az örökké való gyasznak, bánatnak, és irtózásnak napján történt, átkozott Királygyilkolásnak oka telyességgel nem volt; megsérthetetlen hűséget esküszünk Kibalyunk eránt, ezen Felséges áldozatnak verére, az isten és emberek előtt, magunkert, gyermekeinkert, unokáinkert, és Frantzia országért, a' melynek képét viseljük; esküszünk, hogy mi azt a' sarkalatos, elidegenithetetlen, és megavulhatatlan rendet, mellyet az isten a' férjfiú ágon való első szülottségi következés szerént a' Szent Lajos, IV-dik Henrik, és XIV-dik Lajos' familiájokban elintézett, megismerjük, 's a' ki közzülünk valaha ezen esküvést megszegi, vagy ennek megszegéséről beszéll, gyalázatos embernek lenni nyilatkoztatatik, 's átkozott legyen isten és emberek előtt.“

Domingon nevű képviselő ellenben úgy ítélte, hogy elég leszen tsak azt feljegyezni ezen oszlopra, hogy a' *Tizenhatedik Lajos' gyilkosai* nem engedték meg néki a' nép' eleibe való apellálást. Ez, úgy mond, elégséges leszen mindenkor annak megmutatására, hogy a' Frantzia nemzet nem részesült a' Király' gyilkolásból. — A' Kamara megvizsgálás alá adta a' *Hyde*' projektumát.

Feljeb említettük, hogy a' Király az új esztendői köszöntés' alkalmatosságával azt mondotta légyen a' Deputátusok' kamarájától hozzá küldetett követségnek, hogy ezen kamara nevezetes tárgy felett való vetélkedéseken fogja kezdeni az új esztendőt. — Ezek a' vetélkedések elkezdődtek Jan. 2-dik napján. A' dolog ez: — A' Király azon rendelésében, mellyet még a' *Fouché* ministersége alatt kiadott, meghatározta, hogy mitsoda kifogások alatt akar a' Felségbántóknak közönséges botsánatot ad-

ni, 's ezt a' rendelést megerősítettés végett a' Képviselők' kamarája eleibe terjesztette. A' Royalista rész azonközben ezt a' rendelést nem tartja elég keménynek. A' kamara, biztosság' eleibe botsátotta valamegvizgáltatás végett a' rendelést, 's azt ez a' biztosság sem találván elég keménynek lenni, külömbkülömb változtatásokat tett rajta, a' melly változtatásokat [mint a' múlt pénteken költ M. Kurirban is olvasni lehetett) Dec. 27-ikén a' kamara eleibe terjesztette a' biztosság. Ugyanekkor egy beszédet is intézett a' biztosság' szószollója a' kamarához, melybe elő adja azon okokat, mellyek a' biztosság' tagjait arra indították, hogy a' Király' rendelésében bizonyos változtatásokat tétettetni javasoljon. A' biztosság' szószollója volt *Corbiere*. Mikor ő a' biztosság' vélekedését Dec. 27-dikén elő adta, jelen voltak a' kamara' ülésében, *Richelieu*, *Vaublanc*, *De-Caze* és *Debouchage* Ministerek is. A' *Corbiere* beszédje summásan ezeket foglalja magában: —

A' Király a' maga nyilatkoztatásai által, mellyeket *Cateau-Cambresisben* és *Cambraiben* kiadott, minden Frantziáknak botsánatot ígért, azért a' mi, ő Felségének *Lilléből* való eltávozásától fogva *Cambrai* városába lett visszaérkezéséig történt, kivévén ennek a' rettentő özszeesküvésnek tsupán tsak az élesztőit és szerzőit. Ezen principium szerént kivett a' Király a' maga Jul. 24-én kiadott rendelése által két laistromokban megneveztetett személyeket a' botsánat alól. Az első laistromban találtattak 18 személyek, a' kik haladék nélkül ítélőszék' eleibe állittatni, a' másodikban pedig 38 személyek, a' kik meghatározott helyeken elvárni parantsoltattak azt a' végzést, hogy számkivetésbe fognak-e küldtetni, vagy pedig ők is ítélőszék' eleibe állittatnak. Ugyan ezen Királyi rendelésnek 4-dik tikkelyében a' mondatik, hogy ezek a' laistromok bévégződve vannak, és több Frantziák nem vonattatnak szám-

adásra, különben, hanem csak a' törvények közönséges útjain. Innét a' következik, hogy az igazságtételnek rendkívül való kiszolgáltatása, mellyet ezen összeesküvésre nézve a' Király a' képviselő kamarákra bízott, csak a' két laistromokban megneveztetett személyekre terjedjen ugyan ki: de azonban az igazságtételnek rendes útján a' több bűnösök is megbüntethetők. Az urak az ólta, hogy ez a' kamara összegyűjtetett, ezen fontos tárgyal foglalatoskodoak; egy biztosság már azon vala, hogy a' maga ez eránt való vélekedését az urak' eleibe terjeszse, midőn azonközben az országlszék a' maga első határozását, melly szerént azt, hogy ezen tárgy eránt egy törvényprojektomot készítsen, ezen képviselő gyűlésre bizta vala, hirtelenséggel megváltoztatván, a' múlt Dec. 8-dikán maga terjesztetett ezentárgy eránt egy törvényprojektomot előtökbe. Kérdeni lehetne, hogy melyik Hatalmat illeti ezen projektomnak adása? Szükségünk van nekünk egy megbotsátó törvényre: de kivételekkel. A' Királyi rendelkezésben Augustusrol és IV-dik Henrikről előhozott példák nem elég meggyőzők; annak megbotsátását, *Számkivető-lajstromok*, a' másikat hasonló laistromok (*billets d'exil, arrêts de condamnation*) előzték volt meg. A' mostani törvényprojektomnak megfontolásában a' következő megjegyzésekre kell figyelmeznünk: Az Országlszék azt írja előtökbe, hogy a' második laistromban megneveztetett személyekre mondjátok - ki a' számkivettetésre való íteltetést. De hát ítélőbírák vagytok ti? Nem. Titeket csak az illet, hogy mind ezeket a' személyeket ítélőszékek' eleibe állittassátok; a' melly dologban a' következő princípium által kell vezéreltetnek: Csak a' nyilvánosságos bűnösöket kell megbüntettetnetek, még pedig mind, a' kik az utóbbi összeesküvésben részesek voltak, 's jövőendőben még ártalmas emberek lehetnek. Ezen tekintetben nagy nehézségre találunk a' Királyi

törvényprojektumban; az abban lévő második laistromban előforduló nagy bűnösök között, először, néhány kevésbé esmeretes személyek is találatnak, kiket onnét kilehetne hagyni; de, másodsor, sok nagy bűnösök nem találatnak közöttök; a' kik mint olyanok esmertetnek. Bizontalanúl belé tsapni a' dologba, még bizontalanabb, mint a' közönséges botsánat lenne; erre nézve gondoljuk, hogy jó lesz — 1) a' bűnösöknek nemeit, mellyek a' botsánat alól kivétettetnek, jobban kiterjeszteni, mint a' Királyi projektomban van — 2); a' második laistromban megneveztetett személyeket is mind ítélőszék' eleibe állittatni. Azt is gondoljuk 3)szor, hogy ezek a' laistromok két tekintetben szenvedhetnek változást (t. i: hogy némelyek kihagyattassanak belőlök, 's több mások adattassanak hozzájuk) Minden felől érkeztek hozzánk a' kérelmek, hogy vessünk pénzbeli bírságot a' bűnösökre; mi ennek a' kívánságnak is eleget tettünk; azért fordítottuk azt először a' Bonaparte familiára, másodsor azokra, a' kik ezen kettős bűnbe, tudni illik a' Királygyilkolásba és az utóbbi nagy összeesküvésbe részesültek. Ti, Uraim, a' nép közzé, a' melly igazságot kíván, és a' Király közzé vagytok helyheztettette, a' ki nem akar tudni egyébből, hanem csak a' maga első megbotsátásából; figyelmezzetek jól réa a' biztosság' változtatásaira.“

Az Áuglus ujságírók, még mikor semmit sem tudhattak abból, hogy a' Követek' kamarájában ezen Királyi közönséges botsánatnak megszorittatását projektálni fogja a' biztosság, már megjövendelték volt, hogy így fog történni a' dolog. — „Mindjárt a' legelső szóbeli összetsapáskor szerentsések valának, ezek egy Áuglus írónak szavai, a' Royálisták ezen tárgynak a' magok' részekre való fordításában. A' biztosság, melyre megvizgáltatás végett a' Királyi projektom bizattatott vala, kilentz tagokból állván, véghez tudták vinnia' Royálisták, hogy abban hat olyan tagok taláttassanak,

a' kik nem értenek egygyet Fő Minister *Richelieuvel* ezen Királyi projektumra nézve. Ez a' tárgy vakmerő vetelkédésekre fog alkalmatosságot szolgáltatni. A' Király' testvérötse Monsieur, közönségesen ki nyilatkozta, hogy egészen megégygyezik a' Királynak ezen közönséges botsánatot illető projektumában. Nagyon nevezetes béllyege fogna, a' mi időnknek lenni, az, ha ezen törvényprojektomot, mellyet magok a' Ministerek készítettek, a' Király helybe hagyott, a' Princzek jónak lenni találtak, 's a' mellyet a' közönség, magán-kívül való ragadtatással fogadott, a' Követek' kamarája vissza vetné. A' részrehajlás' állapotja ezen kamarában valósággal megmagyarázhatatlan. Maga a' Király, a' Ministerek, és a' közönség megelegetéssel helybe hagynak egy tárgyat, 's a' tsupa (tisza) Royálisták, kik a' Király eránt mások felett való egyenességet akarnak bizonyítani, ellenbe szegzik magokat, a' Minisserek ellen való boszszankodásokat nyilván kijelentik, sőt a' mi több még azt is kétségbe hozzák, hogy a' Bourboni ház eránt hajlandósággal viseltetnének.

Januárius 2-dikán elkezdődtek végezetre e' felett a' kétséges és, mint a' Király az új esztendői köszöntéskor mondotta vala, igen fontos kérdés felett a' vetelkédések, 's még 3-dikban is folytak. A' Ministerek mindenkor jelen voltak az ülésben. Azok között, kik a' Ministerek ellen a' kérdésben lévő projektomnak felettebb való lágyságáért nagyon hevesen beszéltek, Gróf *La-Bourdonnaye* mások felett megkülömböztette magát: — „Hát, úgy mond, tsak annyi kormányozói böltsességgel bír,ának-é a' mi Ministereink hogy ne tudnák azt, hogy a' Bitangolónak neve nem egyéb, hanem tsak annak a' részrehajlásnak zászlója vala, a' melynek vakmerő hátorságától 's iparkodásaitól még tovább is felhetünk? Nem tudják-é ők azt, hogy a' Generális *Excelmans'* büntetetlenül való maradásán túl, a' Királyi hatalom nem tar-

tott? Nem vethetik-é ők magoknak szemekre azt, hogy igen sokáig késedelmeztek és igen engedelmesek voltak? Mi okon van a' *Lavalette'* elszökése ily titkos fátyol által elborittatva? Nem okoz-é nékiek ez az elszökés semmi félelmet, semmi szemrehányásokat? Hasonló principiumokat követnek, de olyan hibákat is fognak ejteni Ministereink, mint a' mellyeket a' régiek ejtettek; a' bűn széllyel fog vándorolni, büntetés nélkül és szemérem nélkül; szenvedéseinknek soha nem fog vége lenni, mivelhogy ugyan azon okok azon következéseket vonják magok után (Ezen szókra oly nagyon kezdettek némelyek zúgni, hogy az Orátor a' Ministerek ellen való éles kitsaponyásokat félbe szakasztani kéntelenített, 's beszédének végére le szállván, ekképpen rakesztette azt bé: —

„Én tétovázás nélkül ellene szegzem magamat a' Ministerek' projektumának. A' mi mostani állapotunk ahoz hasonlít, melyben az 1794-dik esztendőben volt a' Parlamentum, midőn nem akarta azt a' Megbótsátó Edictumot a' maga jegyző könyvébe béírni, melyben a' Király' gyilkosai befoglaltatva voltak. Pedig a' nemzet' betsülete van attól függesztetve, hogy egy részrehajlásnak bűne által ne terhelteődjön az egész ország. Még egyszer mondom, hogy ti azon változtatások által, mellyeket néktek a' biztosság a' Királyi projektomon tétettetni jóvall, sem a' Constitúziót sem a' Monarkha' ígéreteit meg nem sértitek; ez az Akta már egyszer botsánatot hirdetett, de meg nem esmértetett (nem fogadtatott méltóképpen) a' Király megbótsátott vala egyszer, 's ismét özsze esküdtek ellene. A' bünösök magok kimútatták magokat, 's az ő követők tsak azért iparkodnak azoknak megmentéseken, hogy tsak ebben látják annak a' revolúciónak folytábau való tartását, a' melly nekünk illy sok vérontásban és könyhullatásban került. Én a' biztosság által jóvalltatott vál-

toztatásoknak feltétel nélkül való helybehagyására voksolok.“

A' Gróf *La-Bourdonnaye* beszédének végződése után jelentette az előülő, hogy Gróf *Vaublanc*, a' belső dolgokra ügyelő Minister akar beszélni, a' ki azonnal fel is állván, a' maga Ministertársait védelmezte az elő fordúlt vádak ellen. Fontosan kifejtette az ő nagy érdemeiket, melyeket ők ezen rendkívül veszedelmes időkben a' hazának és nemzet' betsületének megtartása által szereztek magoknak. Mikor, úgy mond, a' mostani ministérium a' Királytól való megszollittatásnak fejet hajtván a' kormányt a' maga kezébe vette, a' Frantzia faluk és városok az ellenség' kezében voltak; ilyen környülállások között olyan békességet kötni, mint a' milyent az Ország és országlozók kívánhattak volna, lehetlenség volt ugyan, de a' Frantziák' betsülete tsakugyan az utolsó tseppig megmentetett. Ha minden környülállásokat, mellyek közzé helyheztetve voltunk, meggondolunk, lehetetlen hogy ezen tekintetben az országlozók' szemire valamelly hibát vethessünk. A' mi pedig, úgy mond, a' *Lavalette*' elszökésit illeti, az igaz, hogy e' szerentsétlenség, nagy szerentsétlenség, és az Országlozóknek nagy bosszúságot okozott. A' dolog azoközben még szoros vizsgálás alatt van, és ha elvégződik, által fogjuk belőlle látni, hogy a' Ministerek ezért sem vádoltathatnak sem gyengeséggel sem gondatlansággal.

Spanyol Ország.

Ferdinandus Király megparantsolta vala, hogy a' Corteseknek számos tagjai 's egyéb szabad gondolkodású, egy szóval a' *Liberalisok* nevezete alatt esmetes embereknek processusa, kik

a' régi rendnek visszatérése után nem soká elfogattatvan már régóta fogságot szenvednek, bizonyos meghatározott idő alatt végre hajtattassék, 's ezen bűnösök haladék nélkül megítéltetessenek. Egy különös biztosság, melyre ez a' dolog volt biztattatva, három versben újittatott-meg; Májustól fogva, mikor utolsó megújittatása történt, egész mostanig buztahalasztotta a' dolgot, a' nélkül, hogy valamire mehetett volna: a' Királytebátjónak találta, azt egyenesen maga eleibe terjesztetni, 's az ítéletet a' nevezett személyekre maga kimondani, a' melly Dec. 18.-dikára viradó éjjel történt és exequatott is. Harmintz két személyek vitettettek-el külömbkülömb várbeli fogházokba és klastromokba is, ki 10, ki 8, ki 6, legkevesebben 4 esztendei fogságra. Van köztök, Exminister, Exgenerális, Exadvocatus, pap, Exújságíró, 's egyéb nevezetes ember.

B e t s.

Ő Cs. Kir. Felsége kegyelmesen méltóztatott Tek. *Kászonyi Dániel* urat, hosszas és hűséges szolgálataira való tekintetből, mellyek által magát rész szerént két, úgy mint az 1797-dik és 1801. esztendőök béli közönséges insurrektziók' alkalmatosságával előbb Insurrektzionalis Adjutansi, az után Distriktuális Auditori, rész szerént pedig végezetre a' Magyar Felséges Udvari Cancelláriánál az 1802-dik esztendőtől fogva való Udvari Concipistati Hivatalokban megkülömböztetve érdemesítette, 's egyéb szép tehetségeire 's magaalkalmaztatására való tekintetből is, a' *Kassai* Distriktusbéli Provincialis Commissariusságra, melly a' *Soos László* ur meghalálózása által üresen maradt vala, kinevezni.“

Jan. 13-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 370 1/2 forintot Váltotzeduában.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 5.

A' Magyar Kurir 5-dik darabjához.

Magyar Ország.

Ketskeméthy Erdemes Vasáros *Zollner Mihály* urnak azon Nemes tselekedete, melly a' Betsi Németh Ujságnak e' folyó hónap' 10-dikén költ darabjából kivéve a' közelebbi, ugymint a' negyedik számú Magyar Kurirban is közönségesse tétetett, hogy t. i. a' Haza eránt való szeretetétől ösztönöztetvén, Csatorinszky nevű gyalog Regementnek, a' midőn az Erdély Ország fele való útyában azon városon keresztül ment volna 300 Váltóforintokból áltó ajándékot adott olly végre, hogy ezen summa, a' fent tisztelt Regement emberei között felosztattasson, abban a' tekintetben is méltóképpen megérdemli a' közönséges kihirdettetést, hogy ez a' buzgó Hazafi, Hazája, és Királya eránt való szeretetét ehhez hasonló nemes tselekedetek által már sok izben kimutatta, mellyértis ő Felsége őtet ez előtt néhány esztendőkkel arany Erdem Pénzel megjutalmaztatni, közelebb pedig újjabbi érdemeiért a' maga Felséges Királyi meglegedését is néki tudtára adatni, kegyelmesen méltóztatott.

Erdély Ország.

Felséges Urunk kegyelmesen méltóztatott Erdélyben T. N. Künköllő Várme gyének Fő Ispányát Méltóságos Gróf *Bethlen Imre* Cs. K. Camerarius Urat, a' Státus eránt bizonyított sok és nagy szolgálatai által szerzett érdemeire való tekintetből, a' Szent István Magyar Királyi Rendnek kis keresztjével megtisztelni.

J e l e n t e s.

A' mult 1815-dik esztendő vége felé jött ki itt Bétsbe egy furtsa kis magyar verszet hexameterekben, illyen titulus alatt: *LÚDAS MATYI, Egy Eredeti Magyar Rege Négy Levonásban.* Az árra tsinos borítékba kötve 17 xr. Találtatik Bétsben a' Dominicanus-Piatzon *Gerold*, Pesten *Eggenberger* és *Kilian* Könyváros Uraknál, Debretzenben a' Reformatum, és Kolosváron az Unitarium Collegiumban.

Nagy Lotteria, *Slofzer Thaddé.*
Nagy Kereskedőnél, *Bétsben.*

Ezen Lotteria által, Cseh országban lévő *Czernovitz* nevű uradalom fog a' hozzá tartozó *Markwaretz* nevű jószággal 's egy nagy Vasbányával egyetemben kijádtzodtatni. Mind ezek egygyütt 2,616,939 V. Cz. forintokra vannak betsültetve. Fekszik ezen uradalom a' *Tabor* kerületben; van egy szép kastélya, veteményes, 's gyümöltsfás kertel, üveges házzal) egy szép Anglus kertel, 16 helységekkel, hat szállitmányokkal (koloniákkal, egy Plebániával, egy filialissa, egy lokálissal, egy ser és pálinkafőzőházzal, egy hamúsírfőzővel, egy tsáváló házzal, egy tíz kortsmákkal, hét majorokkal, öt júhtenyésztetésekkel, tizenöt lisztörlő 's öt fűrész malmokkal, két tégláégető helyekkel, egy ványolóval, 's egy fejerítővel. A' fekvő jószág áll: 3709 mérőre való szántófőldből; 1010 mérőre va-

ló kaszállóbol, 648-ra való legelőből, 50-re való kertekből, 12,928-ra való erdőkből, és 452 tőre való tókból. A' szarvas marha' száma 227, a' jüh' száma 1629 darabra telik. Az erdők adnak esztendőnként 13,000 öl lágy fát. Vadászat sok van. A' Robóth 26,676 ígás, és 7089 gyalogszerbéli munkásokból áll 's, a' fennmaradó Robótosokból esztendőnként békerül még 7000 V. Cz. Forintból álló nyereség. A' vasbánya oly nagy és tökéletes, hogy béhozhat esztendőnként 58 ezer Forintot. —

Ennek a' két millió hatszáz huszonhat ezer kilentz száz harminthz V. Cz. Forintokra betsültetett uradalomnak kijádzása 186,700 sorsczédulák által megy véghez; egy czédulának az árra 20 forint. A' főbb nyereség áll az Uradalomból 's a' hozzá tartozó jószágból és vasbányából, mellyek minden adósság nélkül adattatnak által a' nyertesnek. Mellesleg való nyerő is leszen 12,001, kiknek nyeresége mind egygyütt 654,240 forintra telik. A' vonás négy versben történik, úgy mint: a' jövő Jun. 17-dikén, Julius 8-dikán és 22-dikén, 's Aug. 12-dikén. A' fő nyerés az utolsó vonáskor történik. Minden vonáskor jádzanak mind a' 186,700 sors-czédulák az egygyik kérekben, a' másokban pedig mindenkor 1500 nyerő czédulák. E'képpen minden vonáskor kimutatja magát a' nyereség is. Minden vonásbeli főbb nyerésnek van 750 megelőző 's ugyan annyi utánna'következő nyerő czédulája; 's minden kivonatódó szám fog kapni még egy ingyen való czédulát, mellyel a' játék még tovább folytatatik. Ilyen szabad czédula leszen 4500, avvagy mindenik vonásra 1500, mint-hogy a' nyerés mind a' négy rendbeli vonáskor 1500 — Igy minden szám 30-szor nyerhet; p. o. Tegyük-fel, hogy az első vonáskor kijön a' 10-zes szám. E' tehát kap a' nyerésen kívül még egy szabad

czédulát; tegyük-fel, hogy e' legyen 20. Tegyük-fel, hogy a' második vonáskor mind a' kettő kijön; ekkor kap, a' nyereségen kívül még két szabad számot; legyenek ezek 30 és 40. Ha a' szerentse úgy szolgál, hogy a' harmadik vonáskor mind a' négy szám kijön, ekkor a' négy nyereségen kívül még négy szabad számot kap, úgy hogy a' negyedik vonáskor már nyoltz számmal fog jádzeni, 's ha ekkor ezek is mind ki találják jőni, így az egy 10-zes számmal, mellyert 20 Forintot fizetett volt, 30-szor fog nyerni a' jádzó.

Az utolsó vonás után tizennégy napok mulva fizettetnek - ki a' nyereségek Bétsben a' Haarmarkton a' 778 számú háznál *Slofzer Thaddé* urnál a' *Steiner* úr's Kompaniaja' kezességek alatt, a' ki által a' szabad sorsczédulák is kiosztatnak. A' ki a' maga nyereségit hat hónapok alatt fel nem veszi, elveszti, 's adatik az a' Cs. K. invalidusok' és a' Csernowiczi szegények fundusának. Az Uradalom, tudni illik Csernowicz (melly egy kised város,) a' hozzá tartozókkal 's vasbányával egygyütt, az utolsó vonás után egy hónap mulva, minden adósság nélkül általadatnak a' nyertesnek. Az uradalomnak eddig való tulajdonossa, minden esetre, melly ugyan telyességgel nem gyanittathatik megtörténhetőnek lenni, kikötötte magának, hogy a' kijádzást megmásolhassa: melly ha meg esne, az első vonás előtt egy hónappal ki fogna hirdettetni. — Az első vonásbeli fő nyerés 40,000, a' másodikbeli 50,000, a' harmadikbeli 60,000 forintokat teszen; a' negyedikben a' jószágok teszik azt. Lesznek 30, 20, 10, 5, 4, 3, 2, 's egy ezer forintos nyerések, 's így alá felé 25 forintig.

Sors czédulákat Magyar országnak minden nagyobb városaiban, 's Erdélyben Kolosvárt Kozma Josef Tabularis Prokurátor urnál is, lehet találni.